

## Guia docent

### Identificació de l'assignatura

|                      |                                                        |
|----------------------|--------------------------------------------------------|
| Assignatura / Grup   | 22029 - Projectes Artístics en la Primera Infància / 2 |
| Titulació            | Grau d'Educació Infantil (Pla 2013) - Quart curs       |
| Crèdits              | 6                                                      |
| Període d'impartició | Primer semestre                                        |
| Idioma d'impartició  | Català                                                 |

### Professors

| Professor/a                                                                                             | Horari d'atenció als alumnes |            |     |              |            |                                                                       |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------|------------|-----|--------------|------------|-----------------------------------------------------------------------|
|                                                                                                         | Hora d'inici                 | Hora de fi | Dia | Data d'inici | Data de fi | Despatx / Edifici                                                     |
| Irina Coromoto Capriles<br>González<br><a href="mailto:irina.capriles@uib.es">irina.capriles@uib.es</a> |                              |            |     |              |            | Cal concertar cita prèvia amb el/la professor/a per a fer una tutoria |
| Maria Magdalena Jaume Adrover<br><a href="mailto:magdalenajaume@uib.eu">magdalenajaume@uib.eu</a>       |                              |            |     |              |            | Cal concertar cita prèvia amb el/la professor/a per a fer una tutoria |

### Contextualització

L'assignatura *Projectes artístics en la Primera Infància* proposa l'aprenentatge per Projectes artístics, entorn dels quals es desenvolupa l'aprenentatge global de l'infant amb processos d'autoconstrucció. Afavorir l'experiència estètica a l'escola, estimulants l'observació i la reflexió, mitjançant el joc i l'experimentació. Els sentits i la percepció són les portes d'entrada al coneixement: les arts permeten conèixer la realitat. Apropar l'art als nins, de manera que els produeixi experiències directes.

L'alumne haurà de crear un projecte artístic sobre unes temàtiques plàstiques, proposades i distintes en cada curs, que provoquin un context de curiositat i de sorpresa als infants, on aquests puguin descobrir, observar i apropiat-se d'allò que és important i significatiu per ells. El projecte artístic ha de dilatar les capacitats perceptives i cognitives dels infants, fins al punt de què la seva sensibilitat audio-visual resulti el mitjà pel qual experimentin, manipulin i transformin el món.

L'assignatura *Projectes artístics en la Primera Infància* forma part de la branca de coneixement Comunicació i Representació: àmbit artístic. Aquesta assignatura està relacionada amb les altres assignatures que componen el mòdul: *Fonaments de l'educació musical: vocal, auditiva i rítmica* (1er curs); *Educació Artística i Estètica. Fonaments de l'art plàstic i visual* (2on curs); *La representació escènica a l'Educació Infantil* (2on curs).

### Requisits

Aquesta assignatura necessita que l'alumne hagi adquirit una àmplia facultat perceptiva i sensibilitat per l'art (visual i sonor) en totes les seves manifestacions i que compregui la importància de transmetre a l'infant aquestes sensibilitats.

## Guia docent

L'alumne ha de saber consultar una biblioteca, fer recerca i investigació, i seguir lectures crítiques dels textos recomanats. Saber expressar-se en veu alta, fer deduccions pròpies i donar-les a entendre als companys.

### Essencials

Els continguts de l'assignatura necessiten tota l'atenció i dedicació, durant les classes i també en els treballs autònoms.

És fonamental el desplaçament fins als espais d'intervenció proposats a classe.

L'alumne, futur mestre i educador, ha d'estar en contacte amb l'art experimental del seu temps, i amb artistes capaços de transmetre la seva recerca.

L'assignatura *Projectes artístics en la Primera Infància* sols es podrà cursar amb la superació prèvia de les assignatures: *Fonaments de l'educació musical: vocal, auditiva i rítmica* i *Educació Artística i Estètica. Fonaments de l'Art plàstic i visual*.

### Recomanables

Es recomana que l'alumna coneixi el procediment de treballar per Projectes.

## Competències

### Específiques

- \* 1. C 20.- Capacitat per promoure la creació, interpretació i apreciació de l'Art i la tecnologia associades, com a instruments de cooperació i comunicació no verbal. C 21.- Capacitat per desenvolupar tècniques i estratègies de comunicació. C 25.- Capacitat per promoure i valorar la creativitat a través del desenvolupament de la percepció no estereotipada i del pensament divergent. .

### Genèriques

- \* 1. C 28.- Capacitat per a fomentar els valors artístics i estètics, com a element transversal a totes les disciplines. C-29 Capacitat per adquirir estratègies per a l'aprenentatge autònom i col·laboratiu. .

### Bàsiques

- \* Podeu consultar les competències bàsiques que l'estudiant ha d'haver assolit en acabar el grau a l'adreça següent: [http://estudis.uib.cat/ca/grau/comp\\_basiques/](http://estudis.uib.cat/ca/grau/comp_basiques/)

## Continguts

Els continguts d'aquesta assignatura es presenten com a Projectes de treball que segueixen la metodologia de Projectes pròpia de l'Educació Infantil. El Projecte Artístic que es realitzarà serà aplicat al barri de Nou Llevant de Palma, amb l'escola CEIP Pintor Joan Miró.

Els alumnes hauran d'integrar els coneixements teòrics i pràctics de les àrees de llenguatge musical i plàstic, apreses a les assignatures ja cursades.

Els continguts de música inclouen la musicalització de diversos projectes artístics: bandes sonores, música per performance, cançó i dansa, ús d'instruments no convencionals.

## Guia docent

### Continguts temàtics

Projecte artístic adaptat a l'escola infantil. Projecte artístic

Elaboració de projectes artístics i propostes didàctiques que fomenten la percepció, creativitat i expressió plàstica i musical en els dos cicles de l'educació infantil. Adquirir els coneixements metodològics i els criteris didàctics apropiats per a l'ensenyament de la música i la plàstica en l'etapa d'Educació Infantil.

Aquest projectes seràn una important experiència per als seus participants, que treballaran en la col·laboració, i la recerca oberta de qualsevol aspecte de la realitat, la mentalitat científica i artística.

La idea és fer dels nins i nines, joves i adults, no només testimonis atents, sinó participants de la transformació d'aquest món a través de l'art.

### Metodologia docent

En aquest apartat es descriuen les activitats de treball presencial i no presencial (o autònom) previstes a l'assignatura amb l'objecte de poder desenvolupar i avaluar les competències establertes anteriorment.

### Volum de treball

A la següent taula es presenta la distribució d'hores segons les diferents activitats de treball presencial i de treball no presencial (o autònom) planificat i la seva equivalència en crèdits europeus o ECTS (1 crèdit ECTS = 25 hores de treball de l'estudiant)

### Activitats de treball presencial (2,4 crèdits, 60 hores)

| Modalitat           | Nom                                       | Tip. agr.      | Descripció                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   | Hores |
|---------------------|-------------------------------------------|----------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------|
| Classes teòriques   | Continguts relacionat amb els Projectes   | Grup gran (G)  | S'exposaran, es críticaran i es comentaran obres d'autors que serviran d'impuls als processos artístics que es desenvoluparan en el Projecte.<br><br>Exemples de Projectes didàctics que comparteixen continguts. Informació, sobre el mètode de treball aconsellable i el material didàctic per preparar de forma autònoma. | 16    |
| Seminaris i tallers | Contacte amb els artistes i professionals | Grup mitjà (M) | El projecte es forma en la interacció de l'artista i el futur educador.<br><br>Contacte directe amb artistes amb la finalitat d'iniciar les pròpies propostes segons les seves pautes de treball.                                                                                                                            | 5     |
| Classes pràctiques  | Pràctiques presencials música             | Grup mitjà (M) | Aprenentatge teòric-pràctic de la posada en pràctica del Projecte seleccionat. Elaboració de material didàctic.<br><br>Exposició per part del docent i posterior realització d'exercicis.                                                                                                                                    | 16    |
| Classes pràctiques  | Pràctiques presencials plàstica           | Grup mitjà (M) | Manipulació analítica i estètica d'obres dels autors de referència. Desenvolupar noves interpretacions. Invenció de                                                                                                                                                                                                          | 16    |

## Guia docent

| Modalitat     | Nom                                                      | Tip. agr.      | Descripció                                                              | Hores |
|---------------|----------------------------------------------------------|----------------|-------------------------------------------------------------------------|-------|
|               |                                                          |                | noves propostes. Elaboració de material didàctic pel projecte artístic. |       |
| Tutories ECTS | tutories presencials                                     | Grup petit (P) | Plantejament i resolució de dubtes i problemes.                         | 3     |
| Avaluació     | Avaluació continuada i presentació final dels Projectes. | Grup mitjà (M) | Presentació per grups de treball de cada un dels projectes realitzats.  | 4     |

A començament del semestre hi haurà a disposició dels estudiants el cronograma de l'assignatura a través de la plataforma UIBdigital. Aquest cronograma inclourà almenys les dates en què es faran les proves d'avaluació contínua i les dates de lliurament dels treballs. A més, el professor o la professora informará els estudiants si el pla de treball de l'assignatura es durà a terme a través del cronograma o per una altra via, inclosa la plataforma Aula Digital.

### Activitats de treball no presencial (3,6 crèdits, 90 hores)

| Modalitat                                     | Nom                      | Descripció                                                                                                                                                                                                                     | Hores |
|-----------------------------------------------|--------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------|
| Estudi i treball autònom individual o en grup | Preparació del projectes | Fer recerca i investigació i seguir lectures crítiques dels textos recomanats. Durant el curs, els alumnes hauran de realitzar treballs projectuals: investigació, observació, recollida de material, projecció i realització. | 90    |

### Riscs específics i mesures de protecció

Les activitats d'aprenentatge d'aquesta assignatura no comporten riscos específics per a la seguretat i salut dels alumnes i, per tant, no cal adoptar mesures de protecció especials.

### Avaluació de l'aprenentatge dels estudiants

El sistema de qualificacions aplicat a l'assignatura s'expressarà mitjançant qualificació numèrica de 0 a 10.

Per aprovar l'assignatura es necessari haver superat els crèdits globalment, o sigui els que correspondrien a la part musical (pràctiques, projecte i examen teòric) i els de la part d'art plàstic. En cas contrari s'haurà de repetir el curs o els continguts recuperables. L'avaluació de l'assignatura es reparteix entre plàstica i música (40% de la nota cadascuna) i una avaluació general (20%) dels projectes realitzats.

### Frau en elements d'avaluació

D'acord amb l'article 33 del Reglament acadèmic, "amb independència del procediment disciplinari que es pugui seguir contra l'estudiant infractor, la realització demostradorament fraudulenta d'algun dels elements d'avaluació inclosos en guies docents de les assignatures comportarà, a criteri del professor, una menysvaloració en la seva qualificació que pot suposar la qualificació de «suspens 0» a l'avaluació anual de l'assignatura".

## Guia docent

### Contacte amb els artistes i professionals

|                      |                                                                                                                                                                                            |
|----------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Modalitat            | Seminaris i tallers                                                                                                                                                                        |
| Tècnica              | Treballs i projectes <b>(no recuperable)</b>                                                                                                                                               |
| Descripció           | El projecte es forma en la interacció de l'artista i el futur educador. Contacte directe amb artistes amb la finalitat d'iniciar les pròpies propostes segons les seves pautes de treball. |
| Criteris d'avaluació | Assistència, participació activa, aplicació al projecte final i reflexió crítica.                                                                                                          |

Percentatge de la qualificació final: 0%

### Pràctiques presencials música

|                      |                                                                                                                                                                                                                                                   |
|----------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Modalitat            | Classes pràctiques                                                                                                                                                                                                                                |
| Tècnica              | Treballs i projectes <b>(no recuperable)</b>                                                                                                                                                                                                      |
| Descripció           | Aprenentatge teòric-pràctic de la posada en pràctica del Projecte seleccionat. Elaboració de material didàctic. Exposició per part del docent i posterior realització d'exercicis.                                                                |
| Criteris d'avaluació | S'avaluaran els continguts a través de lliuraments regulars de treballs i avaluació contínua en classe, les dates de lliurament s'establiran el primer dia de classe. L'examen teòric de música tindrà un pes del 50% de la nota final de música. |

Percentatge de la qualificació final: 40%

### Pràctiques presencials plàstica

|                      |                                                                                                                                                                                             |
|----------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Modalitat            | Classes pràctiques                                                                                                                                                                          |
| Tècnica              | Treballs i projectes <b>(recuperable)</b>                                                                                                                                                   |
| Descripció           | Manipulació analítica i estètica d'obres dels autors de referència. Desenvolupar noves interpretacions. Invenció de noves propostes. Elaboració de material didàctic pel projecte artístic. |
| Criteris d'avaluació | Documentació, creació i experimentació de les propostes didàctiques, individuals o grupals.                                                                                                 |

Percentatge de la qualificació final: 40%

### Avaluació continuada i presentació final dels Projectes.

|                      |                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
|----------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Modalitat            | Avaluació                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
| Tècnica              | Treballs i projectes <b>(recuperable)</b>                                                                                                                                                                                                                                                         |
| Descripció           | Presentació per grups de treball de cada un dels projectes realitzats.                                                                                                                                                                                                                            |
| Criteris d'avaluació | Els projectes hauran de fomentar una nova sensibilitat estètica amb una didàctica apropiada i proposant diferents activitats i jocs: amb interaccions sensorials i perceptives, visuals, espacials, estètiques, auditives, representatives, lògiques, lingüístiques, imaginatives i fantàstiques. |

Percentatge de la qualificació final: 20%

### Recursos, bibliografia i documentació complementària

És necessària la consulta de la bibliografia de forma continuada durant tot el curs. S'oferirà material digital per facilitar l'accés als continguts que no es puguin trobar en les biblioteques.

## Guia docent

### Bibliografia bàsica

- Abad, J. (s.d.). Experiencia Estética y Arte de Participación: Juego, símbolo y celebración. Universidad Autónoma de Madrid.
- M. Abando & M.P. Rovira (4 de junio de 2015), "Innovación educativa: Difusión de proyectos de Aprendizaje-Servicio", 1a Conferència de Artes e Design, Instituto Politécnico de Viana do Castelo, Viana do Castelo (Portugal).
- Argan, G. C. (1970). El arte moderno: 1770-1970. Valencia: Editorial J. Doménech.
- Cabanellas, I.; Eslava, C., (2005). Territorios de la infancia. Diálogos entre arquitectura y pedagogía. Barcelona: GRAÓ.
- Murray Schafer, R. *El rinoceronte en el aula*, Santander, Ricordi, 1998.
- Paynter, J. *Sonido y estructura*, Madrid, Akal, 1999.
- Hoyuelos, Alfredo. *La Estética en el pensamiento y obra pedagógica de Loris Malaguzzi*. Barcelona, Associació de Mestres Rosa Sensat, 2006.
- Sans, Soledad. *Diàlegs amb la sorra : experiències i records d'un taller de plàstica. Carrau Blau 1980-1990*. Barcelona, 1991.
- Dolci, Mariano. "Les ombres a l'Escola Bressol i al Parvulari", *Infància* n. 12, maig-juny 1983.
- Rodari, Gianni. *Gramàtica de la fantasia*. Barcelona, Proa, 2008.
- Bonastre, Mercè i Vega, Sílvia. *Tot jugant a la cara fosca. Treball de les ombres a l'Escola Bressol*. Barcelona, Institut d'Educació de l'Ajuntament de Barcelona i l'Associació de Mestres Rosa Sensat, 1999.
- Cage, John. *Silencio*. Ediciones Árdora, Madrid, 2012.
- Cage, John. *Escritos al oído*. Colegio Oficial de Aparejadores y Arquitectos, Murcia, 1999
- Vecchi, V. (2013) Arte y creatividad en Reggio Emilia. El papel de los talleres y sus posibilidades en educación infantil. Madrid:
- AA.VV. *Siluetes, Taller Carrau Blau, col·lecció Fragments*. Sant Adrià del Besós, Associació de Mestres Rosa Sensat, 2006.
- AA.VV. *Les Fonts: a partir d'un projecte de construcció d'un parc d'atraccions per a ocells : protagonistes: nens i nenes de 5 i 6 anys de l'escola 'La Villeta'*. Coordinador del projecte: Loris Malaguzzi; pedagoga: Carlina Rinaldi.
- AA.VV. *I cento linguaggi dei Bambini. Narrativa del possibile, proposte delle bambine e dei bambini dei Nidi e delle Scuole Comunali dell'Infanzia di Reggio Emilia : catalogo della mostra*. Reggio Emilia, 1996.
- AA.VV. *Malaguzzi i l'educació infantil a Reggio Emilia*. Barcelona, Associació de Mestres Rosa Sensat, 1996.
- Origlio, Fabrizio. *Proyectos Artísticos para la Educación Inicial*. San Martín: Trayectos, 2007.
- Dossier en copisteria.

### Bibliografia complementària

- Disponible en: <http://www.polyglot.org.au/>
- REmida WA. (2016). REmida WA - A not for profit community project. [en línia] Recuperat de: <http://www.remidawa.com>
- IMMAGINATION PLAYGROUND (2016). Imagination Playground. [En línia]. Disponible en: <http://www.imaginationplayground.com/index.html>